Kulákprés

Ez itt Závada Pál író. Nagyszülei 20 holdas birtokon gazdálkodtak. Kulákprés című művében bemutatta, hogy nagypapája és nagymamája 1951-ben elveszítette a birtokának a nagy részét és börtönbe is került. Miért és hogyan? A nyomozásban segítenek a mű alapján készült információs kártyák.

Tárd fel az információs kártyák rendezésével ennek az eseménynek az okait! **Rendezd** a kártyákat logikai rendbe egy A3-as lapon! J**elezd** a kapcsolatokat nyilakkal, összekötő vonalakkal! **Foglald össze** saját szavaiddal, kik, milyen módszerekkel, milyen célból érték el ezt a fordulatot a nagyszülők életében!

Háromféle információs kártya áll a rendelkezésedre:

a) információk a főszereplők történetével kapcsolatban.
b) kiegészítő, elmélyítő információk a főszereplők történetével kapcsolatban (*dőlt betű*)
c) fogalomkártyák, háttérmagyarázatok (**félkövér betűvel**)

……

Napló: sejtéseim, gondolataim Név, osztály: …….

1. A sejtésem a válasszal kapcsolatban a nyomozás előtt:

2. A következő dolgokat tanultam a nyomozás közben **a téeszesítésről**:

3. Ezt a tanulságot viszem magammal a nyomozás alapján **a magam számára**:

Információs kártyák (Vágjátok ki a kártyákat ollóval!)

1951 elején nagyapát a közellátás veszélyeztetésének bűntette miatt 1951 elején 7 hónap börtönre ítélik, amit 1951. március 25. után kezd meg.	Nagymama börtönbe kerül öt hónapra, mert a zsír kezelésénél nem járt el jó háziasszony módjára. Azzal vádolták, hogy a zsírosbödönt nem mosta ki megfelelően. 1951. júliusában kezdi meg a büntetés letöltését Orosházán.
Nagyapa birtoka 413 aranykorona összértékű.	Nagyapa beszolgáltatási kötelezettsége 1949-ben 5607kilogramnyi termény, 1950-ben 4876 búzakilogram (kb 48 mázsa)
Előző években holdanként 5-6 mázsát csépeltek, összesen 35-48 mázsa között. 1949-ben holdanként 7 mázsa, összesen 5603 kg (56 mázsa termett).	1950-ben 3111 kilót adtak be, 22 mázsa hátralék alakult ki.
1949-ben az aratóknak és a cséplőknek 1,1 mázsát adtak a termésből, a család fejadagja (3 fő) 660 kg.	Az adó 1949-ben 5301 kg, 1602 kg földadó, 2873 kg hátralék az előző évről, és 826 kg kulákadó. Nagyapa 1949-ben 4766 kg-ot ad be.
Az 1950. évi beadási rendelet szerint a kenyérgabona- és takarmánybeadási kötelezettség marad, de a mezőgazdaság-fejlesztési járulék (kulákadó) már nem számít be a beadási kötelezettség törlesztésébe.	1949 ősszel ritkásan vetik a búzát, 1950-ben alig van mit elvetni.
1950-ben nagyapa 50 mázsa gabonát csépel ki-82 mázsa gabonával tartozik az államnak.	1950 október-novemberben nagyapa 15 holdas tanyája a Viharsarok termelőszövetkezet betagosított területébe esik, helyette 5 távol eső ingatlant kapnak, és a tanyájuk is a téeszé lett.
A család hízót akart vágni, ehhez azonban előbb teljesíteni kellett 185 kg sertéshús-beadást. A sertésük csak 156 kg-ot adott, így a fennmaradó részt zsírral akartrák kipótolni.	A szomszédban lakó dédnagymamának volt tavalyi zsírja, amit a zsírátvevő ellenőrzött és jónak talált. Előtte megkérdezték, hogy jó lesz-e a tavalyi zsír, ha még nem avas.

A zsírátvevő feljelentette a családot, hogy a beadott zsír avas volt, így az egész készlet megromlott.	A tagosított földért kapott csereingatlanok 13-15 km-re voltak, ezért nem tudják művelni. Nagymama nem biciklizett, gyalog messze lett volna.
A csereingatlant haszonbérbe adják, a haszonbér összege megegyezik a terület földadójával, amit a bérlők beszolgáltatnak a tulajdonos helyett.	A tanyájukról, ahol addig laktak, ki kell költözniük, olyan tanyát utalnak ki számukra, ahol már lakik egy másik család. Így a dédnagymamához akarnak költözni, előtte egy darabig egy másik rokonnál, egy nagynéninél húzzák meg magukat.
A nagynéni után a nagymama házához mennek, akinek a padlásán kukoricát találnak, amit lefoglalnak.	Nagypapa ellen eljárás indul kukorica-rejtegetés címén.
	1950. októberében a nagynéni házánál jelenik meg a végrehajtó, és kevés kukoricát talál – nem akarja elhinni, hogy csak ennyi van.
A család bevétele kukoricából 900 ft, répából 900 ft, cukorból 500 ft.	*Nagyapa adója több volt mint a beszolgáltatás, így a termésből nagyapa egy fillért sem lát.*
A kulákoknak sertéshúst is be kellett adniuk földbirtok-kategóriák szerint progresszíven, aranykoronánként fél kilótól 1,6 kilóig.	**1951. a rendeletek kuláknak nevezik a 25 hold vagy 350 aranykorona feletti birtokkal rendelkezőket – mezőgazdasági járulék címen kulákadót kellett fizetniük.**
1950-ben bővült a kuláklista: a kert és a gyümölcsös területét négyszeresen, a szőlő ötszörösen kell számítani. A sertésbeadáson kívül szénát is be kell adni.	**Az 1949. május 29.-i rendelet alapján a 25 holdon felüli birtokméret felett külön elbánás illeti a birtokosokat.**

„Minél szorosabb présbe kerül a paraszt, annál több zsír sajtolható ki belőle.” (kommunista mondás)	**1950. október 9-én országos akció volt a kereskedelmi miniszter parancsára.**
Az adó és a beszolgáltatás fedi egymást. Ha a beszolgáltatás több, azért pénzt lehet kapni. Ha az adó több, akkor nem. Ha az adókötelezettség egy évben meghaladja a beszolgáltatási lapon kiírt mennyiséget, akkor a nagyobb mennyiséget kell beadni, de a különbözetért pénzt kap.	**A terménybeszolgáltatási kötelezettség és a sertésbeadási kivetés 1949-ben az 1947-es háromszorosa.**
Téesz: A mezőgazdaság szovjet típusú átszervezésekor létrehozott kollektív agrárnagyüzem – a termelőeszközök közös tulajdonúak voltak, a termelés közös munkán alapult, a jövedelem elosztása a végzett munka arányában történt. Az értékesítést, beszerzést közösen végezték.	**Tagosítás: elszórtan fekvő földterületek egy helyen (egy tagban) való egyesítése. A parasztok termelőszövetkezetekbe kényszerítésének legfőbb eszköze volt. A megalakuló termelőszövetkezetek földterülete szétszórtan akár 150-200 tagban is fekhetett a határban.**
	A beszolgáltatási kötelezettség alapja a földadó. 1,1-6,4-szerese. A 10-11 holdasok 1,8x, a 16-18 holdasok 2,6x, a 20-25 holdasok 3x, 50-80 hold között 5,2x, 120 hold felett 6,4x 4kg/aranykorona a beszolgáltatási kötelezettség.

Forrás:

Fogalmak: http://www.rev.hu/sulinet45/szerviz/kislex/kislexis.htm

Történet: Závada Pál: Kulákprés. Magvető, Budapest